

5. Батько, повний творчої відваги

До першого етапу істинного внутрішнього зцілення – примирення зі своєю історією, тобто звільнення в собі простору для того, чого ми самі не обирали, – належить додати іще один важливий аспект: творчу відвагу. Вона особливо проявляється у моменти труднощів. Перед негараздами можна зупинитись і зійти з поля бою, а можна щось вигадати. Часом саме труднощі пробуджують у нас можливості, про які ми навіть не здогадувалися.

Читаючи Євангеліє дитинства, ми не раз замислюємося, чому Бог діяв не ясно й безпосередньо, а через людей і події. Йосиф – це той, через кого Бог подбав про початки історії спасіння. Він – справжнє чудо, завдяки якому Господь зберіг Дитя і Його Матір. Бог вірить у творчу відвагу цього чоловіка, що, прибувши до Вифлеєма й не знайшовши місця, де Марія могла б народити, облаштував у стайні найгостинніше місце для Сина Божого, Який прийшов у світ (пор. Лк 2, 6-7). А коли Ірод запрагнув убити Дитя, Йосиф, почувши уві сні заклик захистити Сина, посеред ночі організував утечу до Єгипту (пор. Мт 2, 13-14).

Якщо читати ці тексти поверхово, може здатися, що над світом панують сильні й могутні. Проте «добра новина» Євангелія полягає в тому, що, попри деспотизм і жорстокість земних правителів, Бог завжди знаходить спосіб здійснити Свій план спасіння. Ми й самі часом відчуваємо над собою панування сильних, але Євангеліє нагадує: Бог може врятувати те, що має значення, якщо ми наснажені тією самою творчою відвагою, що й тесля з Назарета, у довірі до Провидіння здатний перетворити проблему на можливість.

Навіть коли здається, що Бог нам не допомагає, це не значить, що Він нас покинув. Господь довіряє нам і тому, що ми спроможні планувати, винаходити, знаходити.

Таку саму творчу відвагу виявили друзі паралітика, коли спустили його з даху, щоб наблизити до Ісуса (пор. Лк 5,17-26). Складність не зупинила їхньої сміливості й упертості. Вони були впевнені, що Ісус може зцілити хворого, і, «не знайшовши, як пронести його крізь натовп, вони вилізли на дах, та й крізь черепицю опустили його з носилками на середину перед Ісусом. Побачивши їхню віру, Він сказав: Чоловіче, прощаються тобі твої гріхи!» (в. 19-20). Ісус цінує творчу віру, з якою ці люди прагнуть привести до Нього хворого друга.

Євангеліє не каже, як довго Марія і Йосиф пробули з Дитятком в Єгипті. Але їм неодмінно довелося знайти дах над головою, їсти, працювати. Щоб заповнити євангельську тишу на цю тему, не потрібно багато фантазії. Свята Родина не уникла конкретних проблем, як і всі інші сім'ї, як і наші численні брати й сестри мігранти, яких голод і скрута сьогодні змушують ризикувати життям. З огляду на це я вважаю св. Йосифа особливим покровителем усіх, хто мусить покинути

рідну землю через війну, ненависть, переслідування та бідність.

Наприкінці кожної історії, у якій згадано Йосифа, Євангеліє зазначає, що він устає, бере Матір і Дитя й виконує те, що наказав Бог (пор. Мт 1, 24; 2, 14.21). Справді, Ісус і Марія, Його Мати, – це найцінніші скарби нашої віри.

У плані спасіння Син невіддільний від Матері, Яка «йшла шляхом віри і вірно зберігала єдність із Сином аж до хреста».

Потрібно завжди запитувати себе, чи ми всіма силами захищаємо Ісуса і Марію, таємничо ввірених нашій відповідальності й опіці. Син Усемогутнього Бога, приходячи у світ, стає слабким і вразливим. Він потребує Йосифа, захисту, догляду, опіки, виховання. Бог довіряє Йосифові, як і Марія, Яка знаходить у ньому того, хто не тільки хоче врятувати її, а й завжди піклуватиметься про Неї та про Дитину. Тож Йосиф не може не бути опікуном Церкви, бо Церква – це продовження Тіла Христового в історії, а в її материнстві віддзеркалене материнство Марії. Захищаючи Церкву, Йосиф захищає Дитя і Його Матір; і ми, люблячи Церкву, любимо Дитя і Його Матір. Ця Дитина скаже: «Те, що зробили одному з Моїх найменших братів, ви зробили Мені» (Мт 25, 40). Тож кожен, хто бідує, страждає чи вмирає, кожен незнайомиць, кожен в'язень, кожен хворий – це дитина, яку захищає Йосиф. Тому до нього і звертаються як до захисника нещасних, нужденних, вигнанців, бідних і присмертних. Церква не може не любити найменших зі своїх братів понад усе, бо Ісус особливо любив їх, ототожнював Себе з ними. Нам потрібно навчитись у Йосифа такої самої турботи й відповідальності: любити Дитя і Його Матір; любити таїнства й милосердя; любити Церкву і бідних. Кожен із них – завжди Дитя і Його Мати.